

Taide 1800-1900 -luvulla

- **Oppikirjan s. 143-152**
- **Täytä taidetaulukko:**
 - uusklassismi
 - romantiikka
 - realismi
 - impressionismi
 - ekspressionismi
- **Oppikirjan s. 173-176**
- **Täytä taidetaulukko:**
 - kubismi
 - surrealismi
 - abstrakti taide

TAIDE 1800-1900- LUVUILLA

Maalaustaide, kuvanveisto ja
arkkitehtuuri

Huom!!! Valistus

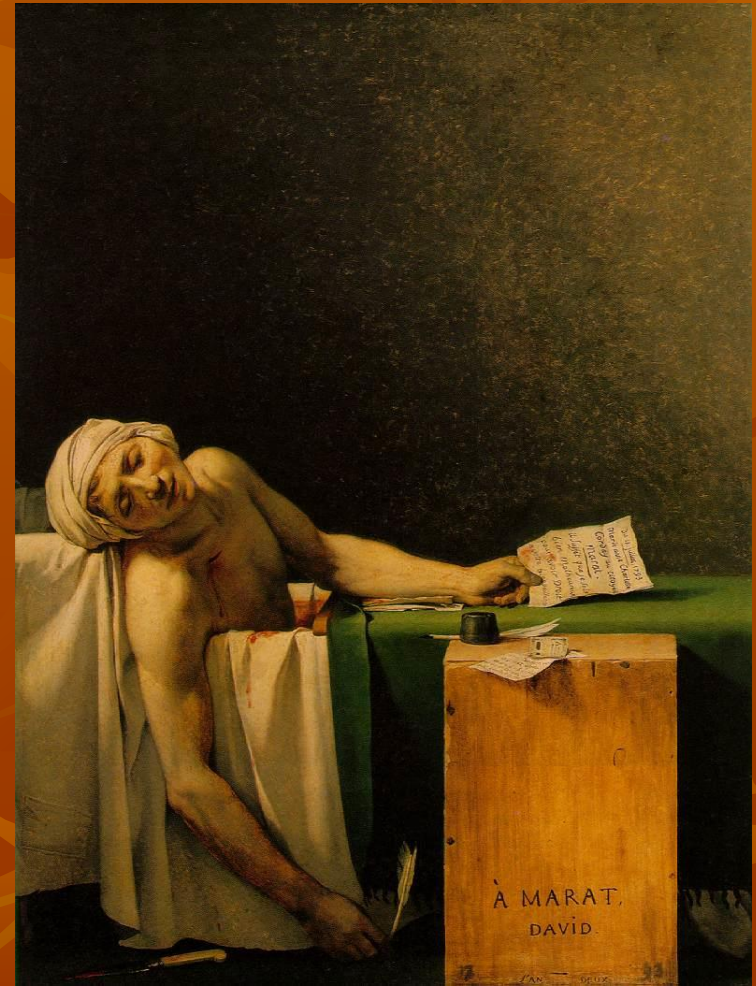
Uusklassismi

- 1700-luvun puoliväli
- Valistus arvosti selkeyttä, antiikin maalausta, Pompeijin kaivaukset.
 - Antiikin kuvanveistoa pidettiin värittömänä, uusklassismin maalauksissa värit jätettiin toissijaisiksi
- **Selkeät suoraviivaiset muodot, vaaleat värit.**
 - Isänmaallisuus, urhoollisuus, moraalitunteet, velvollisuuden tunne, idealismi, Antiikin mytologia, historialliset kohtaukset, maisemat
 - **Empire** = hallitsijoiden tyyli, klassismi
- **David, Maratin kuolema. Helsingin senaatintorin rakennukset**

Uusklassismi

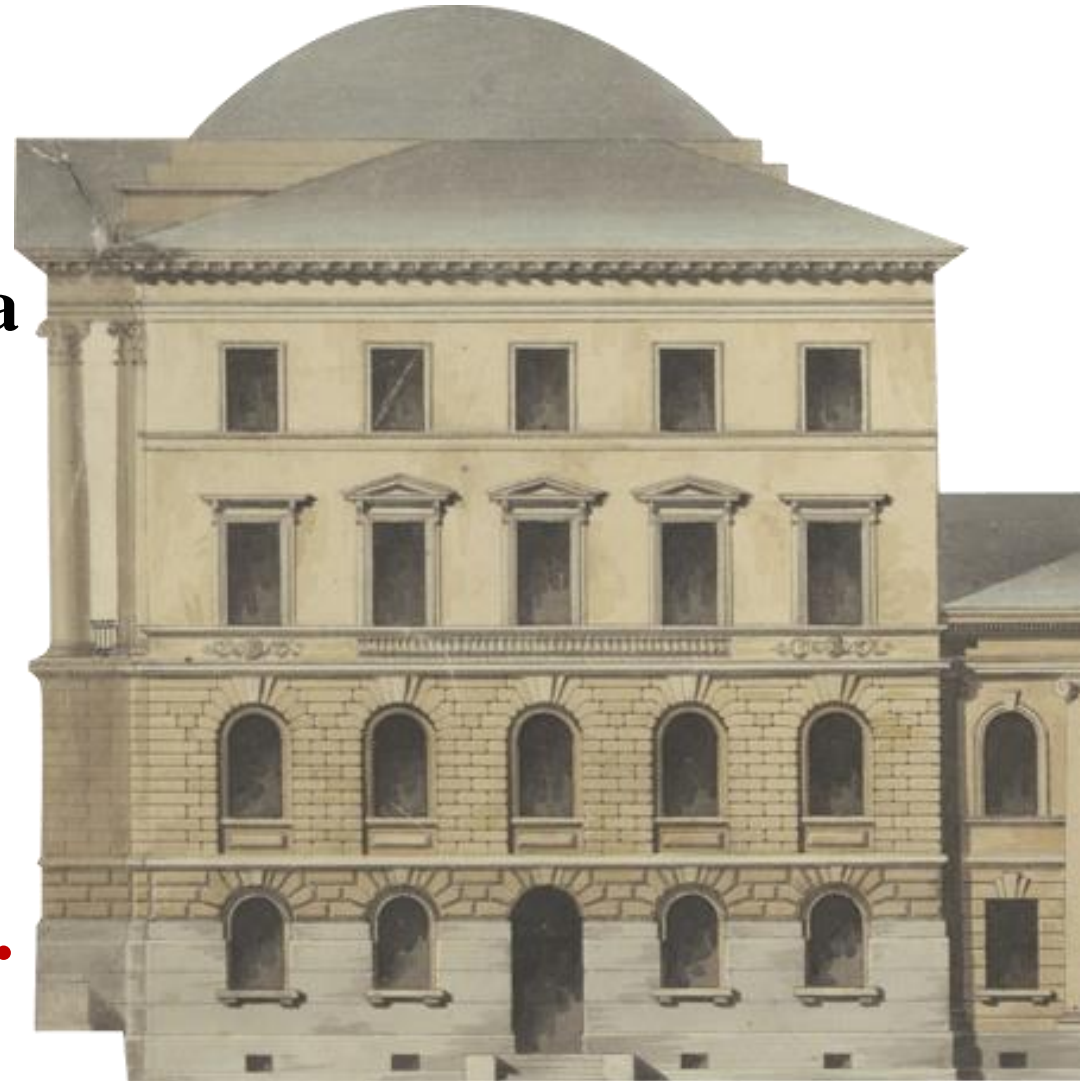
Jacques-Louis David;

Horatiuksen vala ja Marat´n kuolema

Valistuksen vaikutukset taiteeseen

- Valistuksen ajan taidesuunta
- Valistuksen järjen palvonta näkyi taiteessa ilmaisun selkeytenä ja paluuna antiikin esikuviin.
- **Arkkitehtuurissa ja sisustuksessa tyyli suunta tunnetaan empirenä.**

Suomalaista empireä edustaa mm. Engelin piirtämä Senaatintalo Helsingissä.

Romantiikka

- 1800-luvun alkupuoli
- Kansallinen herääminen, yksilöllisyys, pako todellisuudesta
- Aiheet usein historiasta, tunteellisia, rikkaat värit, kaunistelevia, ei tiukkaa muotokieltä
 - Tunne, tunnelmat, vapaus, kauhu, mielikuvitusta kiehtova...
 - Kirkkoja, luostareita, linnoja, raunioita, legendat, kansakunnan historia...
 - Luonto usein pääosassa, kokonaisuus, sadunomainen, kaukomaat
 - Menneisyyden ihannointi, alkuperäisyys (keskiaika, lähihistoria)

Huom!!!

NATIONALISMI

Romantiikka

Eugene Delacroix; Khios-saaren verilöyly

John Constable; Salisburyn katedraali

Realismi

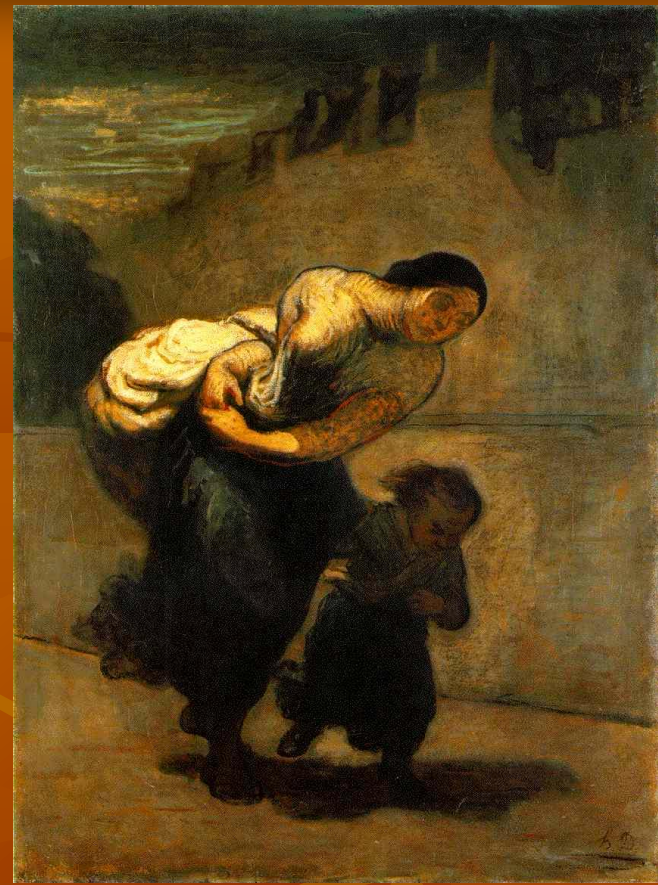
Huom!!!

**Industrialismi
ja sosialismi**

- **1800-luvun jälkipuoli**
 - Vastavoima romantiikalle.
 - **Teollistuminen, kaupungistuminen, sosialismi, tavalliset ihmiset; työväki, talonpojat**
 - **Totuudenmukaisuus, rehellisyys, arkipäivä:**
kuitenkin tulkintaa (ei valokuva)
- **Yhteiskunnalliset ongelmat!**
- **Värimaailma maaläheinen** (ruskea, vihreä, harmaa)
 - **Naturalismi** siitä äärimmilleen viety muoto!

Realismi

Honore Daumier; Taakka/Pesijätär
Jean-Francois Millet; Maalaiskuvia
Gustave Courbet; Hautajaiset

IMPRESSIONISMI, EKSPRESSIONISMI

- Noin 1870 →
- Pääosin taidetta taiteen vuoksi.

Impressionismi

Valokuvauksen keksiminen!

- **Vaikutelma juuri siitä hetkestä, kun näkee kohteen**
 - Aistit, ohikiitävä hetki
 - Ulkoilma, valo, kirkkaat värit
 - Vaikutelma, kun näen tai koen
 - Siirtyminen ateljeesta ulkoilmaan
- **Taiteilijan vapaus odotuksista, säännöistä, ääri viivoista...**

Impressionismi

Claude Monet ; Impression Soleil Levant

Pierre-Auguste Renoir; Soutelua Seine-joella

Georges Seurat; Sirkus

Ekspressionismi

- Taiteilijan sisäinen, subjektiivinen kokemus
- Ihmismielen sisäiset tilat ja tunteet
 - Ei enää ulkoista ja objektiivista todellisuutta
 - Rajut siveltimenvedot
 - Voimakkaat värit
- Toisinaan myös perspektiivin hylkääminen

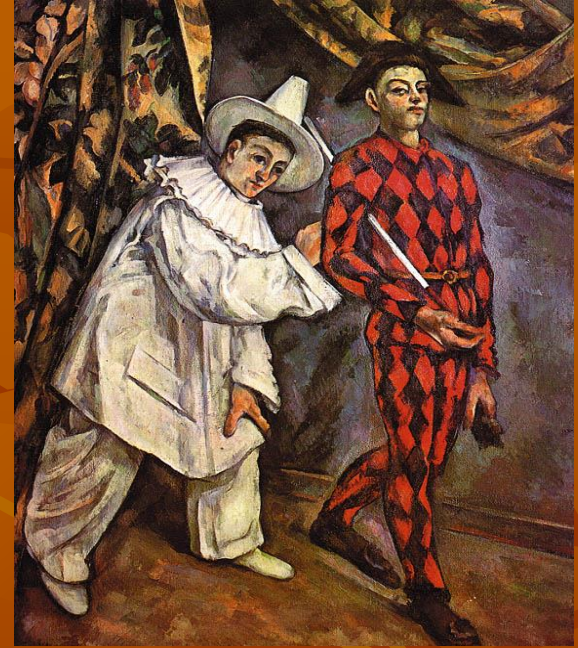
Ekspressionismi

Moderni maailma 1900-1

Vincent van Gogh; 12 auringonkukkaa maljakossa

Paul Cezanne; Mardi Grass

Paul Gauguin; Tahitilaisia naisia rannalla

KUBISMI - SURREALISMI

- 1900–l alkupuoli
- Teollistumisvauhti kiihtyy
- Nopeuden ihailu
- IMS
- Kubismi: Abstraktiset, geometriset muodot
- Surrealismi: Unenomaiset aiheet, seksuaalisymboliikka (Freud)

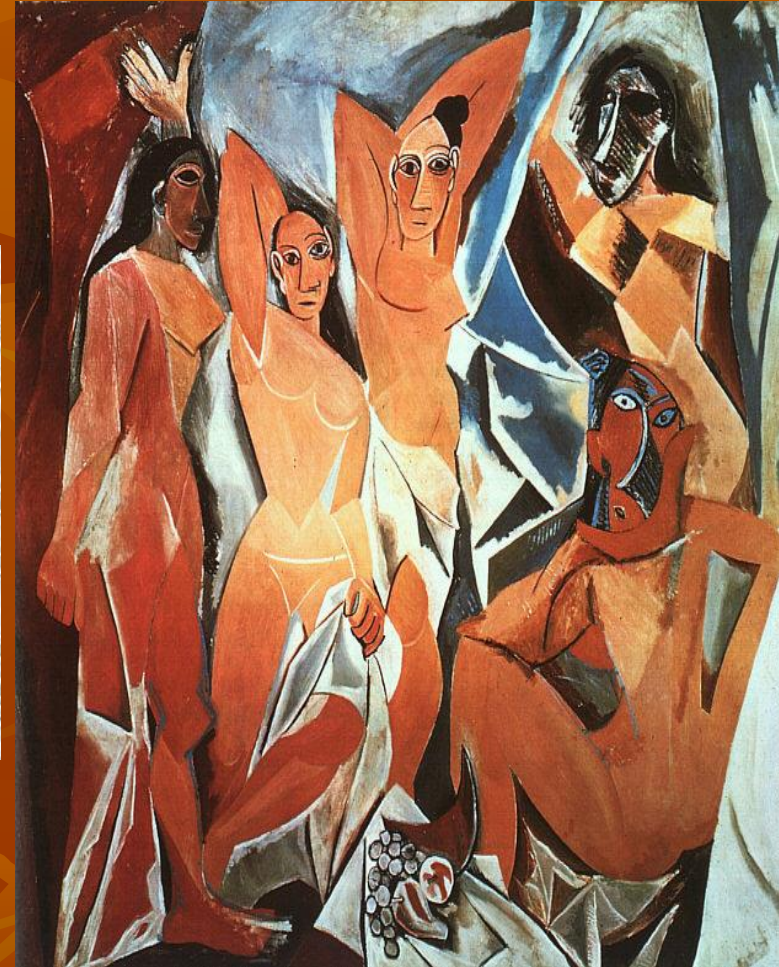
- **Mallin rikkominen**
- **Ei perspektiiviä**
- **Särmät, kulmat, sirpaleet**
- **Irrallisia kappaleita, ”palapeli”**
- **Geometria, kuutiot**
- **Värit ei tärkeitä**
- **”Maalaan muotoja niin kuin ajattelen, en niin kuin ne näen”.**

Kubismi

Moderni maailma 1900-l

Pablo Picasso;

Guernica ja Avignonin naiset

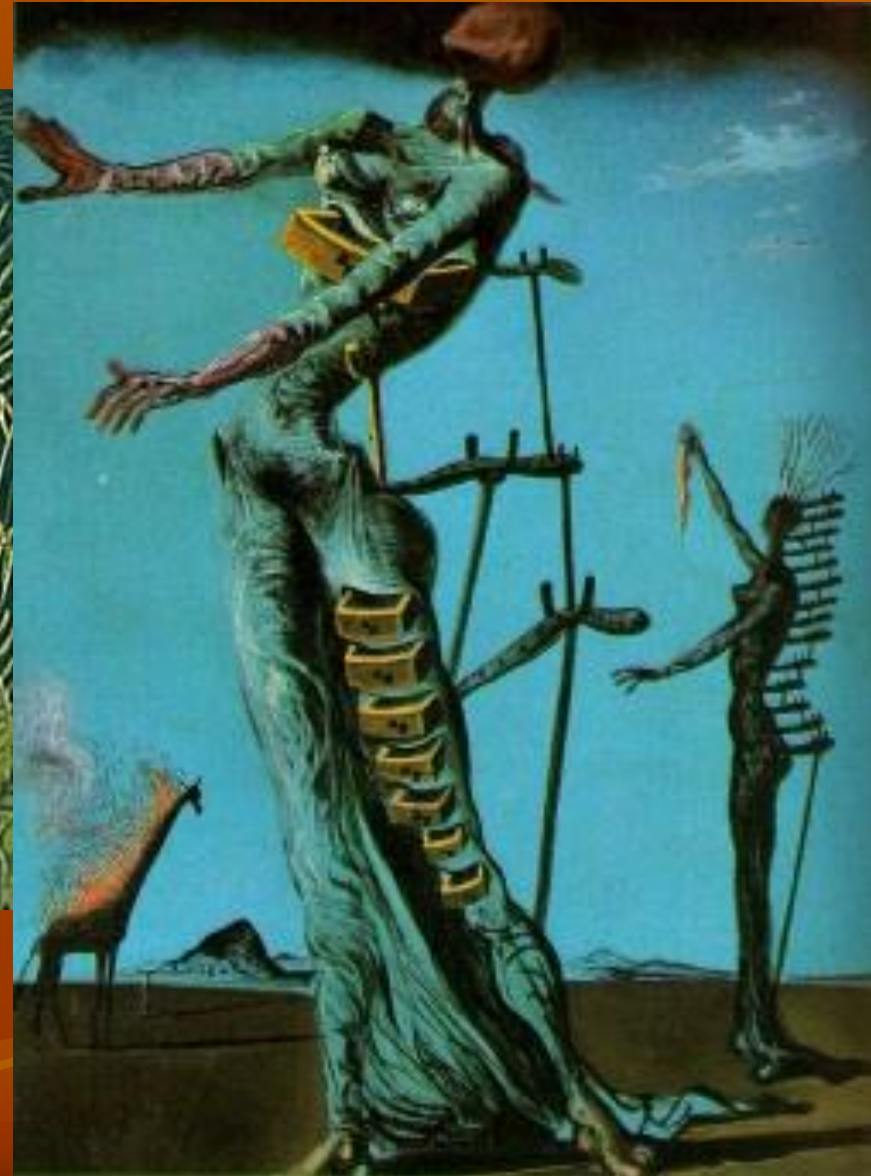

- **Todellisuuden yläpuolella**
- **Irrationaalinen ja kontrolloimaton**
- **Psykoanalyttinen alitajunnan tutkiminen**
- **Unimaailma**
- **”Kaunis kuin ompelukoneen ja sateenvarjon satunnainen kohtaaminen leikkauspöydällä”**

Surrealism

Henri Rousseau; Traumgarten/Unipuisto

Salvador Dali; Palavat kirahvit

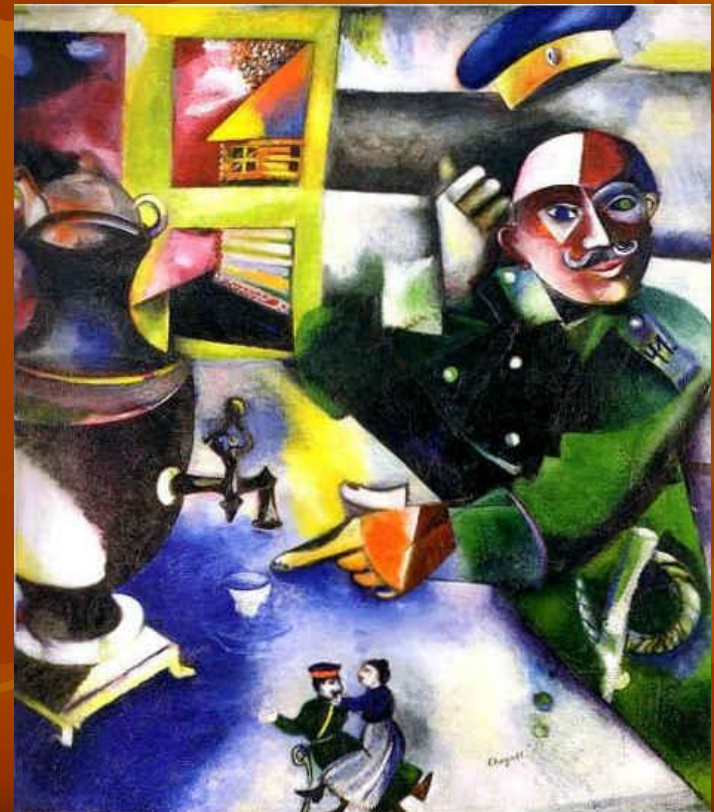

Abstrakti taide

Vassily Kandinsky; In the Blue

Paul Klee; Kultakala

Marc Chagall; Juoppo

Abstrakti taide

- **Ei esittävä taide**
- **Luonnonmukaisuus hylätään**
- **Voimakkaat värit**